

[Niels Helveg Petersen.]

dens succes var, at der her skabtes et system, der var i egentligste forstand jordnært, ikke teoretisk, ikke fjernt for den enkelte, men noget, som var til at forstå for den enkelte i hans dagligdag.

Jeg tror, at den store skuffelse for alle, som tror på disse tanker, der ligger i regeringens forslag, ville indtræffe, hvis det nogen sinde blev gennemført. Der ville hurtigt for alle åbenbare sig en afgrund af afstand imellem teorien, som den doceres her, og så den daglige praksis; for hvilken fornemmelse af medvær, medbestemmelse vil der blive i, at vi alle sammen er teoretiske medejere af en fond, som bestyres af en ganske snæver kreds?

Til statsministeren vil jeg sige, at jeg forstod, at han hverken stillede imod folkeafstemning eller valg på spørgsmålet, og det tror jeg er velforståeligt og klogt af statsministeren. Dernæst forstod jeg, at regeringen nok ønskede, men ikke krævede forslagens gennemførelse. Jeg skal ikke begive mig ud i, hvorledes dette skal udlægges og tydes, men kommentere, hvad statsministeren har sagt i en artikel i Berlingske Tidende i dag, hvor han siger, at det er jo ikke udemokratisk, hvis et flertal i folketinget her med én stemmes flertal gennemfører noget. Det kan der for det første godt sættes et spørgsmålstegn ved, og jeg vil her henvise til Hal Koch, som siger, at det, det drejer sig om i den demokratiske proces, det er ikke selve afstemningen, for den er i og for sig kun en beklagelig nødvendighed til syvende og sidst, nej, det er den debat, der går forud, det er spørgsmålet: har synspunkterne mulighed for i debat at brydes med hinanden? Det er det ene punkt, man kan anføre.

Dernæst er sagen jo den, at der findes ikke et sådant flertal på én stemme i dette folketing for at gennemføre dette regeringsforslag i denne samling. Dette stod fast forud for debatten i dag, og det står fast også efter diskussionen. Der findes ikke blot én stemmes flertal for at gennemføre dette forslag i denne samling. Det skyldes ikke vrangvillighed i folketingets partier. Det er ikke, fordi vi har den indstilling, at der er rejst spørgsmål her, som der overhovedet ikke kan være tale om at forhandle om og diskutere imellem folketingets partier, men det er, fordi det vil være en hån — ikke mod

folketinget, det kan vi bære, men imod befolkningen — hvis man på det grundlag, der foreligger, så dårligt forberedt det er både i den praktiske tilrettelæggelse og i diskussionen i befolkningen, ville ønske på få måneder at presse et system ned over dette samfund, som vi skal leve med i årtier. Det ville være en hån, og det er det, vi advarer imod.

Frandsen: Den debat, vi indtil nu har haft omkring lovforslaget om lønmodtagernes medejendomsret, har meget tydeligt demonstreret meget væsentlige forskelle imellem folketingets partier omkring det spørgsmål. Vi har på den ene side VKR-partierne, som tydeligt viser, at man ikke vil være med til for alvor at angribe ejendomsretten og heller ikke dispositionsretten, idet man tydeligt, specielt fra det konservative folkeparti, fremhæver de nuværende aktieselskabsejeres og de nuværende besidderes interesser.

På den anden side har vi regeringspartiet, altså socialdemokratiet, og socialistisk folkeparti, som ønsker at løse de problemer, ønsker på en eller anden måde at angribe ejendomsretten og dispositionsretten til midlerne her i samfundet. Denne klare skillelinje mener jeg meget tydeligt er kommet frem. Men samtidig med, at man kan vise, at der er forskel på højre side af salen og venstre side af salen, så er der dog ikke tale om, at vi i venstre side af salen er så enige, som hr. Erik Andersen (Fr. borg amt) ligesom gav udtryk for bl. a. ved at sige, at socialistisk folkeparti havde nogle betingelser, og de kunne eventuelt gennemføres; han havde indtryk af, at det ikke var noget, der kom samtidig med dette forslag, men at det var noget, som kunne komme måske parallelt hermed og måske lidt bagefter. Jeg vil lige gentage det, jeg sagde, idet det er centralt for os. Jeg sagde: for at alle disse spørgsmål kan løses til bunds — det var de spørgsmål, som jeg nævnte i mit første indlæg — er det ikke nødvendigt, at det gennemføres under ét. Men jeg sagde videre, at det er ganske afgørende, at væsentlige dele af det, jeg har fremhævet, bliver gennemført senest samtidig med en fond, og at de andre dele gennemføres snarest herefter. Det er vort syn på denne sag. Man skal se spørgsmålet om en demokratisering af økonomien som en helhed, og man kan altså ikke bare se på fonden, som er foreslået fra regeringens side.